

Številka: 0071-2/2024/32 42109
Datum: 10. 7. 2024

Ministrstvo za finance
Direktorat za finančni sistem

E: gp.mf@gov.si

Zadeva: Prenova Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora - mnenje Komisije

Zveza: vaš dopis št. 007-126/2023-2030-31 (01102) z dne 20. 6. 2024

Spoštovani,

dne 26. 6. 2024 ste nas v skladu s tretjim odstavkom v povezavi z dvanajsto alinejo prvega odstavka 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri, v nadaljevanju ZIntPK) seznanili, da ste na Ministrstvu za pravosodje (v nadaljevanju: MP) pristopili k pripravi osnutka predloga zakona in nas zaprosili za splošen vsebinski odziv na pričetek postopka prenove Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (Uradni list RS, št. 91/11, 25/14 in 53/18 – odl. US, v nadaljevanju: predlog zakona ali ZOPNI) do 15. 7. 2024.

Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju Komisija) deli cilj MP, da se ZOPNI prenovi z namenom posodobitve instituta ter njegove večje učinkovitosti, saj je ZOPNI vsebinsko nespremenjen od leta 2014.

ZOPNI je povezan z delovanjem Komisije preko določbe 45. člena ZIntPK. Po navedeni določbi Komisija v postopkih s področja premoženjskega stanja, kjer zaznamo nesorazmerno povečanje premoženja, ki ga zavezanec ustrezno ne pojasni, zadevo z vsemi zbranimi podatki nemudoma odstopimo državnemu tožilstvu zaradi preverbe možnosti ukrepanja (odvzema premoženja nezakonitega izvora) po ZOPNI.

Za Komisijo je ključno, da sta ZIntPK in ZOPNI usklajena in da je zagotovljeno učinkovito in hitro postopanje po določbah ZOPNI po našem odstopu zadeve tožilstvu (vključno z uporabo začasnih zasegov zgodaj v postopku). Trenutno predpisa glede pravne kvalifikacije premoženja nezakonitega izvora v besedilu nista popolnoma usklajena, saj ZIntPK v tretjem odstavku 44.a člena pod nesorazmerno povečanje premoženja izrecno zajema tudi razpolaganje s premoženjem neznanega izvora, ki ga domneva iz drugega odstavka 5. člena ZOPNI ne zajema, zato bi bilo smiselno besedili obeh predpisov poenotiti.

Na Komisiji menimo, da bi se moral postopek po ZOPNI na podlagi odstopa Komisije izvesti ne glede na druge materialne ali procesne pogoje v ZOPNI. Ni namreč nujno, da imajo že v tej fazi posredovani primeri Komisije znake kaznivega dejanja oziroma ni nujno, da bodo posredovani primeri preseglji mejno vrednost 50.000 evrov, kot je v 3. členu ZOPNI trenutno določena mejna vrednost za pričetek finančne preiskave. Menimo, da bilo smotno v predlog zakona mejno vrednost zapisati opisno, v smislu uporabe pojma velike premoženjske koristi iz devetega odstavka 99. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP in 16/23), saj bi to poenotilo prakso vseh deležnikov. Predlagamo tudi, da se v primerih pod mejno vrednostjo določi obveznost izdelave *cost-benefit* analize primera, saj bi bilo v posameznih primerih smotno izvesti postopek po ZOPNI tudi pod to mejno vrednostjo, saj je včasih postopek odvzema premoženja nezakonitega izvora nujen zaradi preventivnih učinkov.

Po našem mnenju bi bilo smotno v 8. ali 12. členu razrešiti tudi vprašanje dokazne vrednosti pridobljenih dokazov (oziroma različnih dokaznih standardov) po ZIntPK v primerjavi z dokazi, pridobljenimi po ZKP ter ZOPNI.

V preostalem na Komisija menimo, da imata tožilstvo in sodstvo edina dovolj praktičnih izkušenj, da z vidika njune pretekle prakse podata svoje poglede na vsebino, da se bo ZOPNI lahko učinkovito uporabljal poleg določb Zakona o kazenskem postopku (postopek zoper osebo, 74. člen in naslednji KZ-1 v povezavi s 499. in naslednjimi členi ZKP oziroma postopek zoper premoženje samo na podlagi 498.a člena ZKP).

Navedene vsebine bomo na Komisiji izpostavili tudi v prihodnjih postopkih prenove določb ZIntPK, saj si bomo prizadevali za poenostavitev določb v postopku zaradi suma nesorazmernega povečanja premoženja, ob ohranitvi vseh vsebinskih in procesnih pravic naših zavezancev. Ob tem tudi prosimo, da nas vključujete v proces priprave osnutka predloga ZOPNI.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Blaž Kovač
Svetnik Komisije

David LAPORNIK
NAMESTNIK PREDSEDNIKA

Poslano:
- naslovníku (po e-pošti)